

เสภาสกา

แต่งสำหรับพิมพ์ชำระ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

หม่อมราชวงศ์

แฉล้ม อุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์ ค. จ.

เขตมังกุฎกษัตริยาราม

วันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๐

เวลา ๑๗ นาฬิกา

(ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงานประมวญมารค)

895.911

อ 2480

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

เสภาเสภา

แต่งสำหรับพิมพ์ชำระ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

หม่อมราชวงศ์

แจ่ม อุคตพงศ์เพ็ญสวัสดิ์ ค. จ.

ณวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๐

เวลา ๑๗ นาฬิกา

(ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงานประมวล)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ไสภณพิพรรฒธนากร

923.16

28

296

ผู้แต่งกลอนเสภาในเล่มนี้

กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์

เจ้าพระยาพลเทพ

พระยาสุรินทราชา

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

พระยาประภากรวงศ์

หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี

พระยาประทีปกกลศาสตร์

บันทึก

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์ บันทึกไว้
ในสมุด "เสภาสภา" นี้

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ข้าพเจ้าได้พบเพื่อนนักกลอน
หลายท่านใน "บ่อนข้าวแช่" ที่วังเสด็จใน
กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ มีโอกาสหารือ เรื่อง
หนังสือที่จะพิมพ์แจกในงานศพแม่แจ่ม

เจ้าของวังทรงแนะนำว่า เวลายังมีอีก
เกือบเดือน เวลาแต่ยังมีประมาณ ๑๕ วัน
ถ้าช่วยกันแต่งกลอนคนละท่อนสองท่อน ตาม
แต่ใครจะดำเนินความไปทางไหน แล้วเอา
เข้าเชื่อมให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน ก็จะได้
หนังสือใหม่

พระดำรินี้ ผู้ที่อยู่ใน "บ่อน" พร้อมกัน
เห็นชอบ แลได้บอกบุญไปถึงเพื่อนนักกลอน
บางท่านที่ไม่ได้อยู่ในเวลานั้น ซึ่งยินดีช่วย

ด้วย หนังสือ "เสภาสกา" จึงได้กำเนิดด้วย
ประการฉะนี้

การที่ได้มีหนังสือสอนชน ข้าพเจ้ารู้สึกพระ
คุณเสด็จในกรม ที่ทรงแนะนำให้ช่วยกัน
แต่ง และท่านหญิงพระชายาเสด็จในกรม
ก็ทรงรับเป็นแหล่งกลางให้ผู้แต่งได้ส่งกลอน
ไปมาให้รู้ถึงกันได้สะดวก จนหนังสือสำเร็จ
ได้ในเวลาที่กำหนดไว้ ส่วนเพื่อนอื่น ๆ ที่
เมตตาช่วยกันแต่ง ก็เป็นเจ้าหนี้บุญคุณอันยาก
ที่จะตอบแทนได้

ครั้นถึงคราวจะส่งเรื่องเสภาสกาไปพิมพ์
พระโสภณอักษรกิจ รับให้โรงพิมพ์โสภณ
พิพรรฒธนากร พิมพ์ด้วยความเอื้อเฟื้อ
เป็นบุญคุณส่วนหนึ่ง

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณทุกท่าน
ไว้ด้วย บุญคุณทั้งนี้จะตราตรึงอยู่ในหัวใจ
ข้าพเจ้าสืบไป

เสภาเสภา

บทเริ่ม

๐ ครานี้หนักกลอนบ่อนเข้าแซ่
ไม้ท้อแท่การกินสนทุกเผื่อ
กะปี่, หอม, พริก, ถิ่นทม, ระดมเจือ
อิมจนเบือเข้าแซ่แย้เต็มที
บ้างก็ทำตาปรือคือว่างวง
บ้างก็ถ่วงชวนคุดคุดถถ
บ้างทำเล่นกลอนใหม่สมัยนี้
เรื่องไหนดีเตียมมาได้ว่ากัน
เจ้าของวงสักรวามาอยู่พร้อม
ล้วนแต่เนื้อมมานัสไม่ผิดผัน
ลองเสภาดูสักทีจะดีครัน
กลอนสั้น ๆ ยาว ๆ สาวออกไป
เดยวก็หกก็เจ็ดก็แปดเก้า

เสภาเก่าบางตอนกลอนใด
 จะเสกสรรปั้นเสริมเติมอย่างไร
 สัมผัสในดีทรามาก็ตามที
 เล่นง่าย ๆ สะบายดีไม่มีติด
 ไม่ต้องคิดศัพท์แสงตามแหล่งที่
 ฟุ้ง ๆ ไปได้ความตามจะมี
 กลอนไม่ได้อยู่บ้างก็ช่างมัน ๆ

๑ ตกกลางว่าจะว่าเสภาเล่า
 เสภาเก่าถูกหรือแพ่งไม่แข่งขัน
 ไม่ถือแบบแบบอย่างที่แตกต่างกัน
 แบบครุ่นนั้นเป็นไหนเราไม่ตาม
 ก็เรื่องไรไหนเล่าเราจะเลือก
 หรือกลองเกลือกนอกคอกออกสนาม
 เลือกอะไรเลือกกันไม่ครุ่นคร้าม
 จะว่าไหนว่างามว่าตามกัน ๆ

๑ ได้ปรึกษาพร้อมเห็นเหมือนเช่นว่า
 ให้กลอนพาไปเองตามเพลงผัน

เรื่องอะไรต่าง ๆ ก็ช่างมัน
จะเหหันไปไหนก็ไปตาม ๆ

๐ มีผู้ว่าแบบเก่าที่เขารู
ขนต์นต้องไหว้ครุเสภาสยาม
ซัดที่ใครเป็นครุไม่รู้นาม
เพราะสนามเรานไม่มีครุ
อันที่จริงถ้าจะไหว้ก็ได้ดอก
ครุที่ออกชื่อว่าดีคงมีอยู่
ผู้ควรไหว้ไหว้ประณามให้งามตร
ชนทุกผู้ย่อมเห็นเป็นมงคล ๆ

(วงประมวญมารค)

ไหว้ครุ

๐ ประนมหัตถ์ถนุดวางหว่างนลาภ
ประกาศวานากองห้องเวहन
เคารพครุผู้ขจรกลอนชนชน
เพื่อโสภณเสภาประสาเรา ๆ

(วงประมวญมารค)

พระพันวัสสา

๑ ปางสมเด็จพระพันวัสสานราไศรย
 ในเรื่องศรีธนชัณนีทานเก่า
 ออกขุนนางวางสง่าท่าไม้เบา
 เสด็จเนาพระแท่นทศหีบัญชร
 พร้อมขุนนางต่างกระทรวงถบวงกิจ
 ทรงประสิทธิ์ประสาทงานดังกาลก่อน
 เพลด็จทุกข์ปลุกสำราญสารนคร
 ราชฎรแสนเกษมเปรมปรีดี
 ทรงบัญชายุติธรรมประจำเทศ
 ฉลาดเลศกฏหมายหลายวิถี
 ไครทำผิดคิดชั่วกลัวคดี
 อันควรที่โทษการสถานใด
 ก็ลงทัณฑ์อันระทมให้สมโทษ
 เพื่อประโยชน์ตามควรแก่ส่วนใหญ่
 โทษพอดีกับทัณฑ์ทุกวันไป

ทำนองในขอบเขตโคตคาญา

ผู้มีชู้เป็นชู้เมียผู้อื่น

ปลุกให้ตื่นกลางคึกฝักให้กล้า

ตบงวเหล็กเหล็กใหญ่โกถ่ถ่า

มีไว้ให้ตจรรยาชนพวกนั้น

โจรผู้ร้ายหมายใจจะได้ทรัพย์

โปรดให้สับทั้งซากตากสวรรค์

ใครเปิดวิทย์ดั่งนำขังมัน

เอาจิกจันจ่อหูให้รู้เคา

คนบ้งหลวงฉอราษฏร์อบาทว์เหลือ

บัญญัติให้ไซ้เกลือแก่เนื้อเน่า

กินสินบดให้กินเกลือสินเช่า

ตั้งแต่เช้าจนค่ำประจำวัน ๆ

๐ แต่ถ้าใครทำคึกคดตอบ

ประทานกอบโกยกองเป็นของขวัญ

มีรุ่มมดยศศักดิ์อัครกษัตริย์

เป็นรางวัลความชอบประกอบการ ๆ

๑) ฅวันนั้ทรวงเตชเสด็จออก
 พระทานนอกระการพรรณทรวงบรรหาร
 ตรัสชักใช้ใ้ตามตามรายงาน
 เขาทูลขานบาทบงสุ่ตรงและย้วย
 ปลัดทูลฉลองอ่านใบบอก
 ทังหัวเมืองชนนอกระและใ้ด้วย
 บอกน้ำฝนต้นเข้าเกล้าจะรวย
 ทังความป่วยความไข้ใ้ในหัวเมือง
 โจรผู้ร้ายบ้ายเหม็นถ้าเค็ญชุน
 ที่ไหนกรุ่นหรือซาหรือว่าเฟื่อง
 ราชฎรสุขแสนหรือแค้นเคือง
 ก็บอกเนืองถวายข่าวแก่ท้าวไท ๓

๑) ทรวงปรารภเหตุใหญ่ที่ใ้ในโลก
 ดูเป็นโชคแสนร้ายบ้ายกันใหญ่
 บางประเทศน้ำมากจนหลากไป
 ลึกไหลล้นบ้านหลายล้านคน
 ในบางเทศบางถิ่นแผ่นดินไหว

บ้างเขาไฟพ่นพิษชนิดขี้
 โคลนเพลิงเริงไหลใหญ่เต็มทน
 ไหลท้นถิ่นฐานประหารเลย ๆ
 ๐ สิ่งสำคัญอันน่ากังวลยิ่ง
 เป็นสิ่งแสนยากไม่ยากเอ๋ย
 สังกะตประเทศใดก็ไม่เคย
 เตรียมส่งเวยมหาประลัยใจฉกรรจ์
 เหมือนที่เตรียมกันในสมัยนี้
 ภักดีพญาเปרטเศษสวรรค
 ต่างหาอาวุธยุทธภัณฑ์
 ทำหั้นเพื่อบูชาพญายม
 ลัทธินางศาสนาแบบบ้าเลือด
 เอาสัตว์เชือดบูชาเทวาศรม
 ทำลายชีพตริจฉานบานอารมณ์
 โดยนิยมชรวงเสเทวดา
 สำเร้งร่าฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
 บุญผลิตตามมาทศาสนา

เป็นลัทธิต่ออย่างเก่ามีเค้ามา

สมัยนั้นเราว่าบ้าเต็มทน ๆ

๑ ถ้าเปรียบว่าพญาเปเรตเศษสวรรค

คือว่าความกระสันจะต่อชน

ให้สูงเยี่ยมเป็นสง่าท่าผจญ

เพื่อให้คนยำเียงเกรงประลัย

ความคิดใครใหญ่โตอะโจแจ่ม

อำนาจเต็มบุญหนักยศศักดิ์ใหญ่

มีศัพท์ว่า “ อหังภาพ ” จงทราบนัย*

คือความไว้วางตนเป็นคนโต

อหังภาพ ประหนึ่งว่าพญาผี

ซึ่งเดี๋ยวนี้คนบูชาบ้าอะโจ

ทรหดอดกินเพราะสินไซ

จะเอาปิ่นยื่นโกรไม่เอาเนย

หมายบูชาอหังภาพไม่หลาบจิต

ไซ้โลहितนองเนืองเครื่องเสวย

ไม่ไซ้เลือดดีร์จฉานปานที่เคย

* megalomania อหังภาพ, (Apte's Dict. 1920 ed.)

จะสั่งเว่ยด้วยเลือดเชือดจากคน
 ดั่งน้แหละหลายประเทศหลายเขตแคว้น
 จ้างแม่นมั่นว่าจะหาผล
 ด้วยการสร้างอาวุธยุทธพล
 หมายพจัญจักเชือดเลือดโรมรัน
 มาบูชาอหิภาพให้ซาบซึ้ง
 หมายเหมือนหนึ่งพญาเปרטเศษสวรรค
 ต่างก็สิ้นระร้วเกิดกล้วกัน
 ต่างก็คั้นดิ่งแข่งแย่งขันไป
 เป็นฉน้ทั่วไปทั้ในโลก
 เห็นเป็นโรคยุทธภัก์ท์แข่งกันใหญ่
 เมื่อพายุพัดมาจะว่าไร
 กลาโหมเห็นไฉนจงใจมา ฯ

(วงประมวญมารค)

สมุหกลาโหม

© ครานันสมหพระคชสีห์
 ชาลยเวทิจิงศึกได้ศึกษา

ยุทธศาสตร์อาจหาญหว่านวิชา
 มีทัพฟ้าเรอบกได้ปกคลุม
 พร้อมอาวุธยวดยานถ่านใหม่ใหม่
 ได้ส่งสมระดมไว้ไซ้สู้มสู้ม
 เชิงวินัยไพศาลการควบคุม
 ไม่ตกหลุม กโยบาย หลายละเบง ๗

๑ กราบทูลว่าข้าแต่บรมนาถ
 ทวยทหารชาญฉกาจไม่นอนเขลง
 เผ่าฝักซ้อมยกย้ายอยู่หลายเพลง
 ล้วนเก่งเก่งเบ่งท้าวเป็นรว้แดน ๗

๑ กำลังทัพนับเวลาจะหาเพิ่ม
 คิดส่งเสริมมั่นคงตรงตามแผน
 เยี่ยงทเห็นเห็นมาแม่คราแคลน
 เขาก็แพ้นเพิ่มเต็มเต็มอาวุธ
 เพราะต่างจ้องแข่งขันเห็นกันชัด
 ต้องทนกัดฟันจ่ายหมายถึง จุด
 ไม่มีใครได้ซังกหลักกริบรุด

อุตลุดรักษาตัวกลัวจนมุม

ไม่สะดวกบางอย่างทางที่คิด

เพราะมีติดทางทรัพย์สินนับว่ากลุ่ม

แต่ก็เป็นเช่นนั้นด้วยกันชม

ไม่ รัคคุม กองทัพเพราะทรัพย์สินไร้ ๗

๑ บางประเทศเบี่ยงบ้ายจ่ายเงินเช่น

ถึงหกสิบบเปอร์เซ็นต์แห่งรายได้

เราเจียมตัวกลัวยากลำบากใจ

เตรียมจ่ายไว้เพียงยี่สิบบเปอร์เซ็นต์ ๗

๑ เราใจกล้าแต่ไม่บ้าสงครามดอก

คิดล้อมคอกเพียงมิให้ใครขู่เข็ญ

ถ้าเพื่อนบ้านอีกทักศึกกระเซ็น

เราจำเป็นรักษาสถานะ

ความเป็นกลางของเราไม่เข้าไหน

แต่ถ้าใครเล่นระเริงเชิงเกะกะ

จะล้วงแดนของเราเข้าประทะ

หมายชนะนะศัตรูคู่สงคราม

เราไม่ยอมเป็นเจนนัยนสังเวียนรบ
 ถ้าใครคบเราตีไม่มีขาม
 ไม่ย่อขอบ ไม่หมอบราบ ไม่กราบงาม
 ใครลวนลามอิสระต้องฉะกัน
 รักษาความเป็นกลางไม่ต่างพร้อย
 งานไม่น้อยหนักเฝ้าเกล้ากระหม่อมฉัน
 จะตระเตรียมให้มากก็ยากครั้น
 เพราะต้องหันดูบางทางพลเรือน
 ถ้าหกสิบเปอร์เซ็นต์เหมือนเช่นเขา
 ก็ต้องเอางบประมาณมาฝานเฉือน
 จำบุญญะบุญญ์คอยนั่งเตือน
 ให้พวกเพื่อนระลึกรักสามัคคี ฯ

(วงพญาไท)

พระพินธุวสา

๐ ปางสมเด็จจรเรสุรพิงทุลตอบ
 ตามระบอบบำโบโปปลีส
 ประสบโชคโลกในสมัยนี้

บ้างก็มีอาชญามุ่งมาคร้าย
 ทั้ง “พวกมี” “พวกไม่มี” มีเดชะ
 ทำตบะบ่มอิทธิเอิบฤทธิ์หลาย
 ต่างก็ร้ายเศรษฐมนต์กันวันวาย
 แม่จะตายยอมตายร้ายตะบัน
 องค์พระขันธกุมาร* เจ้าการรบ
 เชอเหวียงแหแผ่ตระลบพิภพสิ้น
 เราอยู่ไกลในชอกนอกทางมัน
 แต่แหกกันทุกทิศต้องติดปลาย ฯ
 ๑ อ้อ ออกญาวาโยภักย์ศักดิ์ประเสริฐ
 ประดักประเดิดยามจันทองขวนขวาย

* เทวดาที่หนังสือไทยเรียกพระขันธกุมารนี้ ภาษา
 สันสกฤต เรียกสังกัษะ องค์เดียวกับพระกาฬตีเกยะ
 ชื่อนามหนึ่ง คือ พระอังการ เป็นเจ้าแห่งสงคราม
 ท่านองค์นี้เป็นลกพระอัคร แต่ไม่ใช่องค์เดียวกับ
 ท่านองค์หว้าง.

ถ้าจะกล่าวคราวแกรนด์เสนาสหาย
 เงินจับจ่ายใช้สอยพอค้อมมี
 แต่ถ้าวกล่าวคราวแกรนด์เสนาวิตก
 จะหยิบยกมามากก็ยากที่
 มีความเห็นเป็นไฉนสมัยนี้
 วายุกฤษณ์บักษจงชชัค ๗

(วงประมวญมารค)

ออกญากรมคลัง

๑ ครานันออกญาว่าการคลัง
 ยินรับสั่งบังคับประนมหัตถ์
 บรรยายเล่าตามเคาทบงชัค
 ไม่อุทัจทุลเถลงแจ้งข้อความ ๗

๑ อันเงินคงพระคลังยังมีพร้อม
 ค้อมค้อมอ้อมไว้ทุกปีมีล้นหลาม
 เก็บสำรองเอาไว้ใช้ในยาม —
 มีสงครามคราวไรหยิบได้ทัน ๗

๑ เงินสำรองเงินตรารักษาไว้
เงินเหลือใช้ที่เป็นปอนด์ก็ผ่อนผัน
เอาฝากแบงก์ขอสต็อกดอกเบียร์
ถอน, ขาย ทันแล็กเวียนเปลี่ยนเงินตรา ฯ

๑ เงินกู้ทั้งในนอกดอกต้นส่ง
ส่งได้ตรงกำหนดขนาดไม้พลาดท่า
เงินกู้อยู่ยลชะงักกัญญา
เปลี่ยนอัตราอยู่ยลชะงักได้ดึกรัน ฯ

๑ งบประมาณรายจ่ายเทียบรายได้
จ่ายสูงไปต้องรอนตัดทอนบน
ให้รายจ่ายรายได้ไล่เลี่ยกัน
นับเป็นอันงบประมาณได้ผ่านไป ฯ

๑ การพิเศษตั้งต่างหากจากประจำ
รวมที่ทำกิจการงานใหญ่ใหญ่
ชลประทานทำทางสร้างรถไฟ
ตั้งไว้ให้จ่ายตรงเงินคงคลัง ฯ

๑ สินค้าของออกเข้าแล้วก็
 ขาออกมีเงินเข้าเมืองเราพลั้ง
 ขาเข้าน้อยเงินออกน้อยค้อยประทัง
 บาลานซ์ตั้งถกทางอยู่ข้างเรา ๗

๑ สินค้าที่ต้องตรึงพิจารณา
 คือสินค้า “จำบัง”* ทั้งออกเข้า
 ของไม่เข้าเงินไหลไปไม่เบา
 ของออกแล้วเงินไม่ไหลมาแทน ๗

๑ ปีนึง ๆ ต่างภาษามาเมืองเรา
 มือเปล่า ๆ เข้าเมืองนับเนื่องแสน
 เทียวทำมาหากินทั่วดินแดน
 ทียากแค้นแรงขายให้นายไป
 ได้เงินทองต่างส่งตรงไปบ้าน
 ห้าสิบล้านนายเบงกัลเกลลงใจ
 สินค้าเข้ามือเปล่าเข้าอะไร
 ส่วนออกไปเงินตราห้าสิบล้าน ๗

* Invisible (Import or Export)

๑ เรื่องสำคัญปัญหาทำนาไร
 ก็ควรใคร่ครวญเห็นใจเล่นหนอ
 ถ้าน้ำฝนต้นเจ้าเราไม่พอ
 ก็เป็นท่อเศรษฐกิจจะไหลมา
 อันรายงานปิ่นมีไฉน
 ความเป็นไปลู่ทางบางและหนา
 ได้ยินว่าฝนแล้งแห้งในนา
 จนต้นกล้าเหี่ยวหายสลายไป
 เมื่อฝนมาฆ่าอุตุคูฝัด
 วิปริตปรวนแปรตระแบ่ใหญ่
 จักสุดมภักกรมนาปรีชาไว
 จงขานใจแต่ต้นไปจนปลาย ฯ
 (วงประมวญมารค)

ออกญากรรมนา

๑ ครานนออกญาบัญชาเกษตร
 ยืนตรงเคชนเรสุรจิงทุลถวาย

ข้าวปุ้นที่น้อยค่อยปอกลาย

มีเหตุหลายมาประดังบังเอิญเป็น ๆ

๑ โรคระบาดมาฉุกวายตายเกลื่อนทุ่ง
เจ้าของยุ่งหาใหม่ไข่ลากเข็น

กว่าจะได้แทบว่าเลือดตากกระเด็น
ต้องวิ่งเต้นเข้าไถ่ขอใหม่มา ๆ

๑ ฝนต้นปีตกพรำจนฉ่ำแฉะ

หญ้าขึ้นแยะลำบากต้องถากหญ้า

กว่าจะหมดจะสิ้นกินเวลา

หว่านเข้าถั่วไปไม่ทันกาล ๆ

๑ พอหว่านแล้วฝนสิ้นแผ่นดินแกร่ง

เข้าหว่านแห้งหว่านชาน้ำมาผลาญ

เข้าเบาสนกลางเหลือไต่เจอจาน

เข้าหนักลาญน้ำแห้งแสงพอดี ๆ

๑ พันธุ์ที่ปลูกก็เป็นโรคเพราะโชคน้ำ

ฝนกระหน่ำปอกลายปลាយเดือนยี่

๕ ๕ ๗
 นาخنทวมเข้าจมถ่มนท

ปลุกป็นพอดังรวงก็รวงตาย ๗

๐ เดชะพระบารหมที่ปกเกล้า

ตลาดเข้าตลปพ่นฉิบหาย

ไต่ราคาขันทวยังปกตาย

เอาออกขายไต่ทุนมาจนเจอ ๗

๐ น้าป็นน้อยน้กไม้สักค่าง

แต่ตอนล่างไม้เก่าเรายังเหลือ

ราคาดีที่ฝรั่งตงต่อเรือ

ขามผิงเพื่อกันศัตรูจู่โรมรัน ๗

๐ ส่วนดับกป็นคั่นกหนา

ไต่โควตาขนงามเกินความฝัน

ราคาขนขายไต่หลายพันต้น

ยังนับวันก็ยังมีราคา ๗

๐ หมู, ควาย, โค สิงคโปรป็นงห้าม

ว่าโรคตามเป็นบิตต้องปดท่า

บัดนี้ปล่อยส่งป็นเป็นครั้งครา

คราวละห้าร้อยตัวหมิวัวควาย ๆ

๐ ชลประทานป็นชแกลง

ว่าฝนแล้งระดับน้ำต่ำทุกสาย

ให้เรือขุดเรือภาคสบมากมาย

สูบน้ำจ่ายเข้าพนรอดคนมา ๆ

๐ การรักษาสัตว์น้ำแต่จำเดิม

หวังส่งเสริมสัตว์น้ำพรำรักษา

บัดนี้เปลี่ยนเป็นพรานประหารปลา

เพราะเรียกว่า “ การประมง ” คือจ่งล่าง ๆ

(วงกลาดแซก)

พระพินวลา

๐ ไต่ทรงฟังกรรมนาถาสด

ตามแบบบทรายงานเหตุการณ์กว้าง

ขายเข้าไต่ราคาสูงลงไปพลา

ไม่อ้างว่างเศรษฐกิจย่นไหลมา

เขาทล^๕เรื่องสัตว์หลายโคควายหม^๖
 ไม่น่า^๗ค^๘ถูกห้ามจนงามหน้า
 อันควายงัว^๙ทั่วไปที่ในนา
 ถ้าพยาธ^{๑๐}ระบาดมันกวาดไป
 เสีย^{๑๑}ทั้งสัตว์ทั้งทร^{๑๒}พยับ^{๑๓}ไม้ถ้วน^{๑๔}
 จะคำนวณ^{๑๕}แสนยากลำบากใหญ่
 จม^{๑๖}งหน้า^{๑๗}อาว^{๑๘}รณ์^{๑๙}ไม่^{๒๐}นอนใจ
 เพื่อ^{๒๑}แก้ไข^{๒๒}ตาม^{๒๓}ที่^{๒๔}ชอบ^{๒๕}ประ^{๒๖}กอบ^{๒๗}การ ๑

๐ อนึ่ง^๑นั้น^๒พัน^๓ว^๔สา^๕ท^๖ร^๗ง^๘ปร^๙าร^{๑๐}ก
 ถึง^{๑๑}สิน^{๑๒}ธ^{๑๓}พ^{๑๔}เพ^{๑๕}อ^{๑๖}น^{๑๗}ม^{๑๘}น^{๑๙}ข^{๒๐}ย^{๒๑}ส^{๒๒}ด^{๒๓}ส^{๒๔}ง^{๒๕}ส^{๒๖}าร
 แ^{๒๗}ต^{๒๘}ก^{๒๙}อ^{๓๐}น^{๓๑}เป^{๓๒}็^{๓๓}น^{๓๔}ส^{๓๕}ัต^{๓๖}ว์^{๓๗}ม^{๓๘}ัน^{๓๙}ส^{๔๐}ำ^{๔๑}ค^{๔๒}ง^{๔๓}ง^{๔๔}า^{๔๕}น
 เ^{๔๖}ค^{๔๗}ย^{๔๘}ว^{๔๙}น^{๕๐}ย^{๕๑}า^{๕๒}น^{๕๓}ย^{๕๔}น^{๕๕}ต^{๕๖}มา^{๕๗}พา^{๕๘}ให้^{๕๙}โ^{๖๐}ช^{๖๑}ม
 จะ^{๖๒}โ^{๖๓}ช^{๖๔}ม^{๖๕}ำ^{๖๖}ท^{๖๗}ำ^{๖๘}ไ^{๖๙}น^{๗๐}เ^{๗๑}ม^{๗๒}ไ^{๗๓}ค^{๗๔}ม^{๗๕}าก
 เ^{๗๖}ม^{๗๗}โ^{๗๘}ช^{๗๙}เ^{๘๐}ล^{๘๑}าก^{๘๒}โ^{๘๓}ช^{๘๔}ก^{๘๕}อ^{๘๖}ย^{๘๗}ำ^{๘๘}ห^{๘๙}ัก^{๙๐}โ^{๙๑}ห^{๙๒}ม
 เม^{๙๓}ื่อ^{๙๔}ส^{๙๕}ก^{๙๖}เส^{๙๗}ื่อ^{๙๘}เ^{๙๙}น^{๑๐๐}เ^{๑๐๑}อ^{๑๐๒}ไ^{๑๐๓}้^{๑๐๔}จะ^{๑๐๕}ไป^{๑๐๖}โร^{๑๐๗}ม
 ให้^{๑๐๘}คร^{๑๐๙}ึก^{๑๑๐}โ^{๑๑๑}ค^{๑๑๒}ร^{๑๑๓}ม^{๑๑๔}ท^{๑๑๕}พ^{๑๑๖}ด^{๑๑๗}ร^{๑๑๘}ง^{๑๑๙}ค^{๑๒๐}์^{๑๒๑}เ^{๑๒๒}น^{๑๒๓}ส^{๑๒๔}ง^{๑๒๕}ค^{๑๒๖}ร^{๑๒๗}า^{๑๒๘}ม
 ก^{๑๒๙}ค^{๑๓๐}เ^{๑๓๑}ห^{๑๓๒}ม^{๑๓๓}เ^{๑๓๔}อ^{๑๓๕}น^{๑๓๖}จ^{๑๓๗}ัก^{๑๓๘}ม^{๑๓๙}ที่^{๑๔๐}โ^{๑๔๑}ช^{๑๔๒}น^{๑๔๓}เ^{๑๔๔}อ^{๑๔๕}ย^{๑๔๖}

ทัพไม่ค้อยไข่มักล่าสนาม

จางวางม้าเห็นโฉนจงไขความ

ถ้าเล็กม้าท่าจะงามตามนิยม

จะลดเงินงบประมาณสักล้านแท่ง

ตัดตำแหน่งกรมพาชเห็นที่สม

จางวางม้าอย่าสท่อนนอนระทม

จะได้้อมบ้านาญหวานกว่ากลอย ๆ

(วงประมวญมารค)

จางวางม้า

๑ ครานันออกกพระสุริยพ่าห์

ขอรับราชบัญชาสนองถ้อย

ม้าที่ในกรุงไกรไขกันน้อย

แต่ตามป่าตามดอยไข่มากมาย

รถยนต์ไขได้ดีในที่เรียบ

ข้ามห้วยหนองคลองเสียเปรียบม้าเหลือหลาย

จะขึ้น โขด โดด เขาก็เป่ล่าตาย
 รถเป็นนาย ไซ้มนุชย์ ญุดมันไป
 ถ้าวันทองถูกชนแผนพาเล่นหนี
 ด้วยรถยนต์หรือจะเร็วไปได้
 ช่างข้างตามแผนในแดนไพร
 ช่างจะทันรถหรือไม่ใครลองคิด
 ขุนแผนขี้สหมอกดอกจิงรอด
 ลุดลอดพงพนจนพิจิตร
 หรือต่างวามิมหาบัจจามิตร
 เพียบพร้อมถึงกัตังประชิดจะรุกเรา
 ทัพใหญ่ฝ่าป่าไม่ได้เมื่อไรมา
 ถึงก็จะตงจงกากากันเป่ล่า
 กองมาเราเข้าด้อมล้อมโรมเรา
 คิดด้วยเกล้าเราจะชะชะนะแท
 ขอทรงออกกณุมุงปรุงพันธูมา
 ให้กลิ่นกล้าแข็งขอไม้บ่อแบ
 ฝ้เท้าจัตหัตมรุตสวยสุดแด

เริ่มต้นแต่สี่หมอกตงคอกเพาะ
 ยามสงบให้สินธพแข่งแย่งถั่ว
 โตตำร่ายรัฐบาลฝานเหาะเหาะ
 อยากรักษาได้รักษาฝานเถาะ
 ขอพระองค์จงพิเคราะห์เห็น
 ไม่บำรุงมโนมัยนำใจหาย
 พันธุ์มาดมีแต่วายลงป่นปี้
 อันความเห็นของข้าฝานเถาะ
 เห็นว่ากรรมพาสีควรมีไว้ ฯ

(วงศาลาแดง)

พระพินธุสา

๐ ครานนทรงธรรมพินธุสา

ได้ฟังจากวางมาบุญญาไศรย
 ทลขแจ้งแจ้งตามความเป็นไป
 ภูวนัยตรีกกริ่งนิกนังนาน
 อันการใช้พาสีแข่งฝานเถาะ
 สงเคราะห์เข้าเป็นกิฬาอันกล้าหาญ

อาจเป็นเครื่องข้อมพหลให้ทันทาน
 มันเร็วปานลมว่าวคราวปุดแดง
 ม้ามันมีภาษีทางฝึเท้า
 ตั้งภาษี แข่งเข่าก็เหมาะเหมง
 เก็บภาษีเพราะมันมีภาษีเอง
 จะโฉงเฉงว่าขานประการใด
 การแข่งม้าันหน่อข้อขัดดอก
 จะหยิบยกขึ้นมากกว่าได้
 ถ้าถามว่าแข่งม้ากันทำไม
 ก็ตอบว่าเพราะใครได้รางวัล
 พุดเพราะ ๆ แต่จะเพาะตัวเจ้าของ
 ก็คนอื่นเป็นกองปะไรนั้น
 ไปในแหล่งแข่งม้าทำไมกัน
 ตอบว่าไปเพราะพนันจะเอาเงิน
 การเล่นเบี่ยเสียทรัพย์ยับฉกาจ
 ใครประมาณหนักนักชกจะเป็น

ไม่ระวังตั้งตัวมัวแต่เดิน—

เลื้อไม่ช้าฟ้าจะเดินเตื่อติดตัว ๆ

๐ น้เนะกรรมทำชายจะบายเบี่ยง

แถลงเลียงมิให้กริ่งซงสังข์

จะแก้ต่างอย่างไรมิให้กลัว

ว่าทั้งงัวทั้งควายจะตายเตียน

เสียพนน้ยอมสิ้นสิ้นสดสด

ไม่มีกฏคำนวณนับซงทรัพย์เหียน

ทั้งไรนาเมียลูกจะถูเบี่ยน

เหตุเพราะเสียนพิษอันพนน้แทง

ตำรวจจับจับยกมออกเกลื่อน

ทั้งหวยเถื่อนไปกำล่าเสลง

โตตเถื่อนเล่ารู้หรือไม่มีใครแทง

เป็นเครื่องแย่งโตตจริงน่ากริ่งใจ

โตตเปิดเผยทุกที่ภายในเรือน

ถ้าโตตเถื่อนอาจหนีภายในได้

พจน์มีดบังในทางใด

จงขานไขผันแปรแก้กระทู้ ๗

(จงประมวญมารค)

กรรมทำช้าย

๑ ครานันท์ท่านกรรมทำช้าย

พึงรับสั่งบรรยายไม่นิ่งอยู่

อกขุนพัฒน์อดีตถนัตรี

จึงทูลผู้เป็นเจ้าตามเคาคความ ๗

๑ อันสุรานารักพิบัติ

จะกำจัดยากแท้ถึงแม่ห้าม

อเมริกาเลิกสุราพยายาม

ไม่สำเร็จเข็ดขามต้องคั่นกิน

สันนิบาตชาติเลิกโรงคนชั่ว

แม่งามเมืองมีทั่วทุกท้องถื่น

กฎหมายห้ามการพนันนั้นได้ยื่น

ว่าคนหมิ่นกฎหมายมากมายนัก ๗

๑ สິงเหต่านเม่นมทงคชว

สุรากล้วยาคิมคุณหนัก

นารโลกมาตาาคความรัก

กพิชกชตรสธาหมตพะนััน ๑

๑ ตรงกันข้ามเลหวามอบายมุข

รักสนุกทุกขณัดตองอดอื่น

กิลสพาหน้าดานครานครามครัน

จึงเป็นอันตองห้ามปราบไว้ ๑

๑ ส่วนใดคิมคุณควรหนุนเชิด

ส่วนใดชัวดอกเกิดตองปลักไส

เพราะฉะนันปัญหาพะนันไซร

ขอพระองค์จงได้โปรดโดยควร ๑

(วงจุลนาถ)

พระพินวสา

๑ ภูบดินทรยีนกรมทำชาย

อังกฎหมายต่างประเทศเสศถถวน

สันนิบาตชาติหมายหลายขบวน

ในเชิงชวนห้ามค้าอณามัย
 การซื้อขายเด็กหญิงเป็นสิ่งชั่ว
 อันพันพัวลึกร้ายหลายวิสัย
 จะเลิกโรงคนชั่วไม่กลัวใจ
 ว่าเพศภัยหญิงเถื่อนจะเกลื่อนเมือง ๑

๑ เมื่อพูดถึงแบบอย่างต่างประเทศ
 ทุกขอบเขตคิดบำรุงกันพุ่งเฟื่อง
 มั่นสมองคร่ำเคร่งไม่เกรงเปลือง
 จะรุ่งเรืองกันใหญ่ไปทั้งนั้น
 ทรงเห็นเห็นกรมท่าตราบัวแก้ว
 ตูหน้าเขว่อมหาคราวกับผัน
 ตรัสว่าจงตนขณอย่ามึนมนต์
 สารพรรณม้ขาวจงกล่าวมา ๑
 (วงประมวญมารค)

ออกญากรมท่า

๑ ครานนออกญาตราบัวแก้ว
 กมลแผ้วพังประกายราชกถา
 ขอเดชะพระองค์ทรงกรุณา

มรคาไมตรีมีอยู่เย็น —

กับนานาประเทศทุกเขตรัฐ
 ภูตพิพัฒน์เกษมสุขไม่ขุกเข็ญ
 ประดุจภาครมิตรจิตบำเพ็ญ
 อยู่ในเส้นแนวสว่างทางไมตรี
 อันสัญญาแบบเก่าเราบอกเล็ก
 กำลังเบิกเจรจาตามหน้าที่
 เพื่อจะคิดแก้ไขใหม่สักที
 ให้สมศรีสมสง่าสมหน้าเรา ฯ

๑ กล่าวถึงเครื่องเชื่อมมิตรชิดประเทศ
 เคยสังเกตทางการเราท่านเขา
 ว่าเครื่องจักรไมตรีมีเป็นเลา
 อยู่ในเค้าทั้งสามตามกล่าววัน ฯ

๑ หนึ่ง. อาวุธรวมถูงโดยมุ่งหมาย
 เป็นสหાયการรบครบวิถี
 ถ้าเกิดศึกฮึกโหมมาโจมตี
 สัญญามีร่วมม้วยช่วยโรมรัน ฯ

๑ สอง. ไปมาค้าขายถ่ายสินค้า
ทำนองพาณิชย์มุ่งบำรุงขวัญ
ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายจำหน่ายบัน
เป็นเครื่องบนมิตรอย่างดีแท้ ๆ

๑ สาม. กีฬาแข่งขันประชันเชิด
ก่อกำเนิดอารดีแน่นแน
ต่อสู้กันฉันทมิตรไม่ผิดแต่
ชนะแพ้ยินยอมแก่กัน ๆ

๑ ทั้งสามนเครื่องจักรสามัคคี
ก่อมิตรระหว่างชาติเหมาะสมนั้น
นอกจากนมไฉนไม่สำคัญ
เป็นข้อบนมิตรในสมัยนี้ ๆ

๑ อันประศาสน์นโยบายสหประชา
เราจะนี้กร่วมกับใครก็ไซ้ที่
ส่วนประการที่สองเป็นของดี
ทำมิตรในฐานะการพาณิชย์
เราเป็นทั้งลูกค้าและพ่อค้า

กับประเทศนามาหากิจ

ถ้วนทุกที่ที่เขม้ันว่าเป็นมิตร

ก็มักติดต่อประสานด้วยการค้า ฯ

๐ ส่วนประการที่สามตามแถลง

เครื่องแสดงไมตรีคั่นักหนา

สิ่งสอาดประกาศชอคือกีฬา

บัจจ่ายพาชูเซตเกิดไมตรี

ชาติต่อชาติและประเทศต่อประเทศ

เม้มเขตขอบเขอนมิเบื่อนหน้

เมื่อได้เสพย์รสกีฬาบั้นตาม

เกิดอารไ่แก่กันมันนหทัย

กีฬาเป็นของดีไม่มีชาติ

เป็นของกลางอย่างสอาดประสาทให้-

เกิดไมตรีระหว่างคนเครื่องดลใจ

ให้รักใคร่ชนชนนิยมมี

นักกีฬามีใจใสสอาด

มรรยาทล้ำเลิศประเสริฐศรี

ไม่ถือชาติศาสนา รักสามัคคี
 ช่วยส่งเสริมไมตรีมีมนัส
 ถึงคราวสู้ส^{๒๒}เขา^{๒๓}เข้า^{๒๔}ซง^{๒๕}หน้า
 เมื่อยามแพ้^{๒๖}เร^{๒๗}เข้า^{๒๘}จับ^{๒๙}หัตถ์
 ก็พชรรม^{๓๐}นำ^{๓๑}ใจ^{๓๒}ไป^{๓๓}ตะ^{๓๔}พัต
 เทียงถนัด^{๓๕}ทาง^{๓๖}อาร์^{๓๗}ไม่มี^{๓๘}พรรค ๑

๑ ที่^{๓๙}ทูล^{๔๐}อ้าง^{๔๑}ใน^{๔๒}ทาง^{๔๓}ต่าง^{๔๔}ประเทศ
 ได้^{๔๕}สัง^{๔๖}เกต^{๔๗}โดดเด่น^{๔๘}เห็น^{๔๙}ตระ^{๕๐}หนัก
 ข้า^{๕๑}แต่^{๕๒}อง^{๕๓}ค^{๕๔}ทร^{๕๕}ง^{๕๖}ฤ^{๕๗}ท^{๕๘}ธ^{๕๙}ด้วย^{๖๐}จิต^{๖๑}ภัก^{๖๒}ดี
 ขอ^{๖๓}ทูล^{๖๔}หลัก^{๖๕}เกล้า^{๖๖}ขอ^{๖๗}ขอ^{๖๘}เดชะ ๑

(วงสาธิต)

พระพินธุสา

๑ ได้^{๖๙}ทรง^{๗๐}ฟัง^{๗๑}บัว^{๗๒}แก้ว^{๗๓}แจ้ว ๑ พุด
 วิชา^{๗๔}ท^{๗๕}ต^{๗๖}เป^{๗๗}ร^{๗๘}อง^{๗๙}ปรา^{๘๐}ต^{๘๑}ฉาด ๑ ฉะ
 ทษ^{๘๒}ณ^{๘๓}สัง^{๘๔}คร^{๘๕}าม^{๘๖}ยาม^{๘๗}ร^{๘๘}าย^{๘๙}ห^{๙๐}มา^{๙๑}ย^{๙๒}ชะ^{๙๓}นะ
 เป็น^{๙๔}เค^{๙๕}ร^{๙๖}อง^{๙๗}ประ^{๙๘}สา^{๙๙}น^{๑๐๐}ประ^{๑๐๑}ส^{๑๐๒}ติ^{๑๐๓}ท^{๑๐๔}ต^{๑๐๕}ไม^{๑๐๖}ตรี
 ยัง^{๑๐๗}พา^{๑๐๘}ณ^{๑๐๙}ิช^{๑๑๐}ย์^{๑๑๑}อ^{๑๑๒}ีก^{๑๑๓}ด้วย^{๑๑๔}ช่วย^{๑๑๕}เช^{๑๑๖}อ^{๑๑๗}ม^{๑๑๘}มิ^{๑๑๙}ตร

สมุหนายก

๑ ครานัน^๕สมุหนายก

ถวายบังคมสามตก^๖ทูลฉลอง

อันราชกิจพิสดารการปกครอง

ในทำนองประชาธิปัตย์เริ่มจัดมา ๗

๑ การบางนัยไพศาลบันดาลเห็น

มีประเด็นแปลก ๆ แซก^๕ขึ้นหน้า

เสรีภาพอาบไปได้^๖นานา

บ้าง^๖เด่น^๖แรง^๖เด่น^๖กาทัน^๖ครึก^๖โครม

เชิง^๖เช่น^๖น^๖เดิม^๖ที่^๖คฤ^๖หัส^๖ถ์

แล้ว^๖เลย^๖ตาม^๖เข้า^๖วัด^๖ตระ^๖บัด^๖โหม

ฟัง^๖ก็^๖คล้าย^๖คน^๖ตรม^๖มี^๖ประ^๖โคม

มา^๖บรร^๖โถม^๖เต^๖อน^๖หุ^๖ให้^๖รุ^๖ที่ ๗

๑ การบางอย่างทางปลีก^๖อีก^๖นัย^๖หนึ่ง

กำลัง^๖ทั้ง^๖เทศบาล^๖หลาย^๖ฐาน^๖ที่

ประ^๖เดิม^๖โรง^๖โพง^๖ผาง^๖ท่า^๖ทาง^๖ฟรี

รวมทั้งมีสภาจังหวัดจัดแบ่งบัน
 ได้ความเห็นต่างต่างบ้างทุ่มเถียง
 บ้างโยนถ่มมือเถียงบ้างไม่ย่น
 เหมือนตัวตายตัวแทนเล่นมาพลัน
 ต้องเปลี่ยนแปลงกันมากหน้าทั้งมาไป ๆ

๑ การมหาดไทยถ้าว่ารวมหมู่
 เหมือนเยซูรับบาปตราบวิสัย
 เหมือนกะโถนท้องพระโรงโยงกันไป
 เหมือนจิกหัวอำไพพรหมใช้คืออำเภอ
 เหมือนยาคำนำเข้าเกล้ายาหมู่
 ย่อมแซกอยู่แทบทุกขนานเหนือ
 เหมือนกับใยแมลงมุมขยุ้มเจอ
 พันละวันกันเสมอทุกกระทรวง ๆ

๑ ราชอาณาจักรไม่พ้นเกล้าทุกท่าน
 แต่ยังมีอีกอรุณกนกเป็นหวัง
 อันระเบียบบริหารการทั้งปวง
 มีหวัง ๆ แจกกระจายได้หลายแปลง

ท่านวางไว้ให้อ่างหลายทางได้
 สามสิบสองเล่มสมุดไทยมีจะแจ้ง
 จะทำก่อนทำหลังประดิ่งแรง
 หรือจะแบ่งพอประมาณทำปานกลาง ๑
 ๑ เหล่าข้าบาทอำมาตย์กระทรวงนี้
 ชำรงรักภักดีไม่เห็นห่าง
 หนักก็เอาเบาที่สุดอยู่ทุกทาง
 เพื่อมิให้เคืองระคายทางราชการ ๑
 ๑ อนึ่งข้าบาทบังสุพระทรงสิทธิ์
 อัญชลิตนเรสรทลนำหลาน
 ถวายตัวเป็นข้าฝ่ายทมาลย์
 มหาเดเล็กราชฐานงานใช้ชิด
 หลานขำมีวิชาแบบพาเหียร
 ได้เคยเป็นนักเรียนเมืองอังกฤษ
 เชี่ยวความรู้อยู่บ้างบางชนิด
 ขอทรงฤทธานุเมตตาเป็นข้าใช้ ๑

(วงพญาไท)

พระพันวัสสา

๐ ครานัน^๕นภ^๕บดี^๕วระ^๕เดช

ทอดพระเนตรมหาดเล็กเด็กมาใหม่

ตรัสว่า^๕น^๕เณะ^๕เจ้า^๕ผู้^๕เยาว^๕ว^๕วย

เจ้า^๕ได้^๕ไป^๕ลอน^๕ดอน^๕ตอน^๕บ^๕จ^๕จ^๕บ^๕ัน

ข้า^๕ทราบ^๕ว่า^๕พฤษ^๕ภาค^๕มน^๕าน

สำเร็จ^๕ราช^๕พิธี^๕โค^๕โร^๕เน^๕ช^๕ัน

คณะ^๕เสนา^๕บดี^๕ช^๕ุด^๕น^๕อื่น^๕—

ดำรง^๕มน^๕ราช^๕การ^๕เป็น^๕นาน^๕มา

จะลา^๕จาก^๕ตำ^๕หน^๕่ง^๕ค^๕ิน^๕เห^๕ล^๕ง^๕บ้าน

หวัง^๕สำ^๕รา^๕ญ^๕พ^๕ัก^๕ผ^๕อน^๕ไม่^๕ร^๕อน^๕หน้า

เพราะ^๕บาง^๕ท่าน^๕ผ่าน^๕ไป^๕ว^๕ัย^๕ช^๕รา

จำ^๕ต^๕อง^๕หา^๕คน^๕หน^๕ุ่ม^๕ช^๕ุ่ม^๕กำ^๕ล^๕ง

ให้^๕เข้า^๕มา^๕นั่ง^๕เบ^๕น^๕แท^๕น^๕ผู้^๕เฒ^๕า

เหมือน^๕ลูก^๕เต^๕า^๕ส^๕บ^๕พ^๕่อ^๕ต่อ^๕ให้^๕ข^๕ล^๕ง

ก็^๕การ^๕เล^๕อ^๕ก^๕คน^๕ใหม่^๕ใจ^๕ประ^๕น^๕ง

ให้เข้านั่งตำแหน่งแหล่งกระทรวง
 คนเช่นไหนตำราเขาว่าไว้
 ว่ายอมได้ราชการงานใหญ่หลวง
 คุณสมบัติชนิดไหนใครทั้งปวง
 ไม่ทักท้วงพรักพร้อมยอมทุกที่
 ระบอบอันสมญาประชาธิปไตย
 การเลือกคัดเข้บ้จขบวนมีถ้วนถึ
 คนชนิดใดบ้างตามทางมี
 ได้เป็นเสนาบดีประเทศโน้น ๆ

(วงประมวญมารค)

นายปุ่นมหาตเล็ก

๐ ครานี้ นายปุ่นมหาตเล็ก
 ตัวเป็นเด็กถูกกระทู้ความรู้โกรัน
 หัวอกเหมือนถูกประหารด้วยขวานโยน
 ตำราโพ้นเคยอ่านก้นานมา
 จำจะทูลมูลเกล้าเดาตะพัต
 ว่าประชาธิปไตยยอมบ้ดขา

เมื่อเห็นเหล่ายักษ์มีหัวปลา
 เหล่ายักษ์าคิดใคร่ได้หัวปลา
 ทั้งยักษ์ยักษ์เสรีภาพ

สิงโตคาบแก้วโยนโดนแก้ว
 หกคะเมนลงบ้างในบางที่
 ทั้งลูกพ่ลูกน้องมองชะมัด ฯ

๐ สมุดใหม่เล่มหนึ่งซึ่งข้าอ่าน
 ท่านไขขานคำจูนคุณสมบัติ
 แห่งเสนาบดีมีไว้ชัด *

เหมือนหนึ่งรัตนแผ่นดินอยู่ด้วยกัน
 ส่วนหนึ่งนั้นบ่งชัดคือ “สัตย์ซื่อ”
 ซึ่งนับถือเทียบเทียมนกับเทียนควัน

* “The most elementary qualification demanded of a minister is honesty and incorruptibility. It is, however, necessary not only that he should possess this qualification, but also that he should appear to possess it.”
 (Dr. Jennings.)

ส่วนหนึ่งคือ “สินบลปรุฟ” เทียนธปอัน -
 เปรียบเหมือน ขวัญ กับ มิ่ง สองสิ่ง
 คุณสมบัติอื่น ๆ แม่นตาย
 แต่ถ้าขาดธปเทียนจำเนียรศรี
 ก็ไม่ใช่เสนาบดีดี

ตาม เดมอคราซี มีตำนาน ๆ

๑ ถ้าจะกล่าวตามสถิติอังกฤษไซร้

ราษฎรรายได้มีไพศาล

เงินออมสินปีหนึ่งมีรายงาน*

พันสามร้อยสี่สิบเก้าล้านสี่แสนปอนด์

เงินออมสินสิ้นปีที่เหลือจ่าย

อยู่กระจายทั่วเมืองเป็นเครื่องสอน

ว่าจำเป็นนักหนาประชากร

ต้องรื้อร่อนรู่เย็นเห็นแก่ตัว

รับผิดชอบมรคาประชาธิบดีย์

* Annual Report of the National Savings Committee.

ถ้าพลาดปลัดความฉิบหายจะบายทั่ว

ทำเป็นทองไม่รู้ร้อนจะนอนนัว

จนหกหัวกันขวิดชีวิตมรณ ๑

(วงห้องสนามหลวง)

พระพินวสา

๐ ได้ทรงฟังมหาดเล็กคนเต็กว่า

ยืนยันความตามกถาตำราสอน

“ความซื่อ” แล “สินบลปรึฟ” เทียนรูปซื่อน

สิ่งสองท่อนร่วมเป็นหนึ่งสิ่งสำนาร ๑

๐ คำนึงเรื่องปฤษาปรีชาเสณฐี

ซึ่งมีเลสมันยอันไพศาล

ฝรั่งเรียก “คัลเชอร์” อำเภอกการ

รูปสัณฐานทั้งหมดข้างบดบัง

แน่มหาราชครผู้ฉลาด

ศึกษาศาสตรวิทยาปรีชาขลัง

จงชแจ่งแจ่งเคำให้เราฟัง

เราจะตั้งใจรับสคับไว้ ๑

(วงประมวณุมารค)

ออกพระมหाराชาครุ

๑ ครานั้น ท่านมหाराชาครุ
 ๔ พังรับสั่งนั่งอยู่เป็นครุใหญ่
 คำนึงคำ “ คัลเชอร์ ” ท้าวเชอไซ
 ประนมไหว้สนองราชบัญชา ฯ

๑ ในพระโกษฐโปรดใช้ “ นิตินิยม ”
 ๕ เดียวกันคำใหม่ ๆ มักใช้ว่า
 “ วัฒนนิยม ” พร้าแก่ เพยแพร่ มา
 ๘ ก็ เหมาะสม บ่มวิชาหาใหม่ใช้ ฯ

๑ ตามที่เถิดข้าเทอดท่านองความ
 ว่าธรรมงามมีอยู่ หากควรไม่
 ๖ ที่จะเห็นเป็นเก่าเฝ้าเปลี่ยนไป
 ๖ อะดอปต์ใหม่ ไม่อะเดปต์ ให้แนบเนียน ฯ

๑ นิตินิยมเป็นบาทเมื่อยาตรา
 สุ่มหาสังคมสถิตย์เสถียร
 ๖ เหมือนก้าวมันไม่หวั่นไหววกเวียน
 ๖ รับการเปลี่ยนเข้าปรับกับทุนเดิม ฯ

๑ การเดินทางอย่างเืองสู^๕เบืองหน้า^๖
 ก้าวบนแท่นศิลาที่น้ำเหิม
 ก้าวบนโคลน โกงนงนเลนเหลวเยิ้ม
 อาจชำ^๗เต็มตกหล่มหรือลุ่มตึง ๑

๑ นิติธรรมใดเล่าของเรามี ?
 ตรว^๘จตุ^๙ทวิ^{๑๐}สัย^{๑๑}ไทยให้ทั่วถึง
 เรา ไร^{๑๒}ตัว^{๑๓} แต่^{๑๔}มัว^{๑๕} เมื่อ^{๑๖}แผ่^{๑๗} จึง
 ดู^{๑๘}ประ^{๑๙}หนึ่ง^{๒๐}ยอม^{๒๑}มัว^{๒๒}ยไม่^{๒๓}ช่วย^{๒๔}ตัว ๑

๑ จิน^{๒๕}ชอ^{๒๖}ขาย^{๒๗}หมาย^{๒๘}ช่วย^{๒๙}พวก^{๓๐}เด^{๓๑}ียว^{๓๒}กัน
 ไทย^{๓๓}ไม่^{๓๔}เห็น^{๓๕}สำคัญ^{๓๖}พลัน^{๓๗}เก^{๓๘}ลือก^{๓๙}กลัว^{๔๐}
 ไม่^{๔๑}เล^{๔๒}อก^{๔๓}ใคร^{๔๔}จีน^{๔๕}ไทย^{๔๖}ฉัน^{๔๗}ไม่^{๔๘}มัว^{๔๙}
 แต่^{๕๐}ลือ^{๕๑}อ^{๕๒}ว^{๕๓} เขา^{๕๔}เรา^{๕๕} เห็น^{๕๖}เข^{๕๗}ลา^{๕๘}แ^{๕๙}เถ^{๖๐} ๑

๑ เพ^{๖๑}อน^{๖๒}ม^{๖๓}นุ^{๖๔}ษ^{๖๕}ย^{๖๖}ด^{๖๗}ว^{๖๘}ย^{๖๙}กัน^{๗๐}พลัน^{๗๑}เ^{๗๒}็น^{๗๓}ดู^{๗๔}
 เม^{๗๕}ต^{๗๖}ตา^{๗๗}จิต^{๗๘}ต^{๗๙}ม^{๘๐}อยู่^{๘๑} ย^{๘๒}อม^{๘๓}เพ^{๘๔}ื่อ^{๘๕}แผ่^{๘๖}
 คุณ^{๘๗}ธรรม^{๘๘}ส^{๘๙}อง^{๙๐}อ^{๙๑}ย^{๙๒}่าง^{๙๓}ต^{๙๔}่าง^{๙๕}ธา^{๙๖}ต^{๙๗}แท^{๙๘}
 แต่^{๙๙}เข^{๑๐๐}่า^{๑๐๑}กัน^{๑๐๒}คว^{๑๐๓}ร^{๑๐๔}เก^{๑๐๕}่^{๑๐๖}ส^{๑๐๗}ุ^{๑๐๘}ภ^{๑๐๙}า^{๑๑๐}พ^{๑๑๑}ช^{๑๑๒}น ๑

- ๐ โลกชมเราว่าเราเป็นผู้ดี
 รอยเกียรติงำธรรมมีทุกแห่งหน
 ที่เสื่อมไปเพราะไฟเจริญ* ลน
 ต้องผ่อนปรนปรับใหม่ให้เหมาะสม ๑
- ๐ ผู้ดีเก่าต้องเข้าระบอบใหม่
 เพราะโลกหมุนเวียนไปเป็นคั่น ๑
 ศิลปศาสตร์นาฏวิธีกวีวรรณ
 วิจิตรสรรพสถาบันัตย์จัด ปรับปรุง ๑
- ๐ ศาสนาศึกษาคือยาเอก
 ปล้ำปลุกเสกผู้ใหญ่เด็กแจกต้มหู
 เจริญรัฐจัดโลกโลกบารุง
 สันนิบาตชาติมุ่งพะยงรักษ์ ๑
- ๐ อุดมคติเก่าใหม่ไม่ขัดกัน
 นิตธรรมของเรายังเข้าหลัก
 ต้องห้ามไฟมิให้ลามปามนัก
 เป็นแต่จกเลือกใช้ตามใจเรา ๑

* เจริญในที่นี้หมายถึงศิวลียเซชัน

๑ เกียรติจะปรับเข้าระดับนักกีฬา
ไม่ถือตัวบ้า ๆ หรือเก่า ๆ

เมตตาจิตต้องสภักดิ์ส่วนรวมเรา

เพื่อนันเทาส่วนตัวไม่วุ่นัก ๆ

๑ ใจผู้ดีบริสุทธิ์มนุษยธรรม

เป็นเครื่องกำชคนให้สงบศักดิ์

นิติธรรมของเราเผาพิทักษ์

เถิดเราจักอะแดปต์ได้ไม่เนิ่นนาน ๆ

(วงจุลนาถ)

พระพินธุสา

๑ ไต่ทรงฟังชแข็งแข็ง “ คัลเชอร์ ”

ยากจริงเหนอจะเข้าใจตามนัยขาน

ฟังเผิน ๆ ไม่พ้องควรตรองนาน

ให้ซาบซ่านถ้อยความตามวาที ๆ

๑ ย้อนค่านั่งถงวาจนม้หาดเล็ก

นายบุนเด็กกล้าวถอยน้อยหรือ

ชนอังกฤษเก็บหอมรอมริบดี

เป็นเศรษฐีออมสินปิ่นแห่งทรัพย์
 พันสามร้อยสิบเก้าล้านสี่แสนปอนด์
 เออเงินก้อนใหญ่จริงยิ่งตำหรับ
 นึกถึงราษฎรสยามในยามยับ
 เห็นจะคับแค้นใจไร้อำนาจ
 อันความมั่งคั่งจนพลเมือง
 ย่อมนับเนื่องเป็นส่วนควรบริหาร
 ราษฎรสินทรัพย์นับประมาณ
 เป็นโฉนดเศรษฐีการเถลลงไป ฯ

(วงประมวญมารค)

พญาเศรษฐีการ

๐ ครานันพญาเศรษฐีสั่งเกิดถ้อย
 ทูลจ้อย ๆ วิสัยนาบัญญาใจ
 การทำมาหากินแผ่นดินไทย
 ราคาได้เล็กน้อยไม่ค้อยพอ
 แลกสินค้าหลายอย่างต่างประเทศ
 เขาวิเศษขายแพงแรงหลายต่อ

ส่วนกำไรการค้าก็นำท้อ
 พวกองมือจีนรับส่งกลับเมือง
 เรื่องพาณิชย์ส่วนกล่าวชาวต่างประเทศ
 เขามีเลศนัยหลាកถวนยากเรื่อง
 ผลของเขาได้หรือตรงเรื่อง
 เราทำเปลืองทุนหลายไม่หายจน
 การทำนาคำเข้าเราก็กะ
 ดูทุกแง่ทุกยามไม่งามผล
 เม้ขายราคาต่ำก็จำทน
 เพราะทุกคนมีหน้าใจให้
 หน้าชานาสำรวจว่า กวาร์้อยล้าน
 ปริมาณหนักบ่าหน้าเสียวไส
 หึงดอกเบยทั้งทุนหมุนหมดไป
 ไม่มีให้ถ้าจะเกาะก็เคราะห์กรรม ฯ
 © พวกเจ้าทรัพย์นับว่าเข้าตายาก
 แส่นลำบากเงินทุนหมุนถลา
 ซอนาไว้ให้เข้าให้เขาทำ

ภาษัซ้าค่าเช่าก็เปล่าเลย
 ใต้เต่งบบัญชัทำที่นั้ง
 คอยประวิงใจเย็นทำเป็นเฉย
 ระงับการวิงเต้นเหมือนเช่นเคย
 ไครมาเอ่ยเรองนาค่าตะบัน
 ทังเจ้าหนลุกหนเห็นทแย
 จำต้องแกตองใจให้ขยัน
 มีโครงการร่อยห้าประดากัน
 จะเลือกสันไหนเล่าเอามาใช้ ฯ

(วงหลังสวน)

พระพันวัสสา

๐ ครานันสมเด็จพันวัสสา
 ยินพญาเศรษฐการทูลขานใจ
 ว่าชาวนาในเขตประเทศไทย
 หนัค้ำฉนวนประมวญได้กว่าร่อยล้าน
 จะเสกสรรฉนัใดไฉนบ้าง
 จึงจะล้างหนสนในถิ่นฐาน

ถ้าขันปล่อยนานนักจะดักดาน
 เจ้าของทุนหรือจะทานการทศรอง
 เมื่อปล่อยทุนออกไปไม่เกิดผล
 ก็กำไรไหนจะคืนคตเจ้าของ
 การทำนาแม้ไม่เผือกเมล็ดดั่งทอง
 ทุนกายกองก็จะหายละลายไป ฯ

๑๐ จำจะตั้งกรรมการชาญบัญชา
 ให้ปรึกษาว่าอย่างไร
 จะแก้ความยากเข็ญดำเค็ญใจ
 เศรษฐกิจแห่งไร่นาของเรา
 ให้เกิดหมุนภูตเขากับเขาบ้าง
 คีตลบล้างความจนเครื่องกันเศร้า
 เพื่อให้เห็นประจักษ์หนักเป็นเบา
 จะวางเค้าโครงการสถานใด ฯ

๑๑ ดำริห์พลาถพระองค์ทรงดำรัส
 สมุห์จตุสดมภ์กรมใหญ่ใหญ่
 ให้เป็นกรรมการชำนาญใจ
 ขุนศรีธนนชัยเป็นประธาน

โอดระพ้อดูเล่นเห็นพอใจ
 พวกขุนนางผู้ใหญ่ให้ประสาน -
 คำปรึกษานำที่กรรมการ
 ชนนชัยตัวหาญเป็นเปรสเค้นต์
 มีอำนาจบรรหารการประชุม
 ชุมนุมนเจรจาย่าว่าเล่น
 เหวยศรีชนนชัยก็ให้เป็น
 ประธานเพื่ออินเวนต์วิธิการ ฯ

๑ เสรีจสรรพหับสี่หับญชร
 เสด็จสู่ปัจจุบรรณอันไพศาล
 เข้าที่กลางวันมัทนนาน
 ภูบาลก็ระงับหลับไป ฯ

(วงประมวญมารค)

ศรีวิภนชัย

๑ ครานันชนนชัยใจตระหนก
 ออกข้างมือประหลกยกจันไหว
 เชิญพลหัวเจ้าท่านบรรหารไป

ท่านผู้หลักผู้ใหญ่ในชุมนุม
 แส่นจะเกรงอำนาจวาสนา
 รู้สึกตัวกลัวว่าจะตกขม
 มีรับสั่งพระทรงพลก็จนมม
 เป็นประธานที่ประชุมตามโองการ
 เรียบออกญามหาดไทยไหว้ประหลก
 ท่านสมุหนายกโปรดบรรหาร
 ควรโฉนไต้เท้าเส้าราชการ
 จงใจขานให้กระจำงกลางนภา ฯ

(วงประมวญมารค)

สมุหนายก

๐ ครานันมหามาตย์ราชสีห์
 พังพระราชวาที่สั่งปรักษา
 โปรดให้สรุทธนชัยได้บัญชา
 เป็นประธานสภาประชุมกัน
 ทรงพระราชอุตรีรสับสน
 ทรงพระราชชุกชนอย่างมหันต์

เหมือนเอาเกือกสวมเคียวเปลี่ยนที่กัน
 ส่วนหมวกนั้นสวมเท้าเขลาจะตาย
 แต่เอาเถอะรับส่งมาดังนี้
 สำคัญที่จะให้งานการทั้งหลาย
 ไม่ติดขัดจัดไปได้มากมาย
 ให้สมหมายตามยุคทุกส่วนงาน
 ทั้งศรัทธนชัยเด่าเขากีร์
 ไม่งมหมเห่อเหิมเริ่มอวดหาญ
 มีเสียงคล้ายเป็นครุฑจตุรคานาน
 ให้นารายณ์ขั้ตระหง่านเป็นยานไป ฯ

๐ หัวใจป่วนหวนคนึงถึงเหตุผล
 ในสากลโลกนี้มีที่ไหน
 ที่แก่เศรษฐกิจรอดจนปลอดภัย
 ถ้าทำได้จริงจักสมัคจร
 เทยวรับจ้างต่างประเทศวิเศษออก
 ส่งเงินมาสู่บางกอกไม่หยุดหย่อน
 เพื่อช่วยพวกเราให้ไม่เดือดร้อน

ดีกว่านอนนิ่งจ้อยู่เพื่อกิน
 ที่ต้องกินเพื่ออยู่ช่วยชาติ
 ตามกำลังสามารถเหมาะท้องถิ่น
 ต้องเหมาะภูมิภาคด้วยช่วยอาชีพ
 แลเหมาะส่วนรวมสิ้นในชั้นกลาง ฯ

๑ เสร็จดำริห์ปริปากออกไปว่า

ศรัทธนชัยเจ้าข้าข้าคิดบ้าง

เพียงสักสองสามข้อพอเป็นทาง

ประเดิมโรงโพงผางกันต่อไป ฯ

๑ การปกครองต้องให้ได้เงินมาก

ด้วยมีการยากยากควรแก้ไข

ถึงจะเป็นอ้ายพรหมตะบมไป

อำเภอไม่ท้องแห่งแข็งข้อดี

ทั้งเชิงชาญงานตำรวจกวตผู้ร้าย

อยากให้คล้ายอเมริกาทำวังจ

“ประมวณวัน” เคยกล่าวสาววิธี

เป็นวิถีอารักขาประชาชน

เพื่อชีวิตทรัพย์สินไม่สิ้นสูญ
 ก็จะช่วยเพิ่มพูนทุกแห่งหน
 คงจะช่วยได้เหมาะถึงเพราะคน
 ไม่อดวนเป็นผู้ร้ายคล้ายปล้นลัก
 อัยการก็จะได้ตรวจได้สวน
 ไม่มากมายหลายสำนวนปั่นป่วนหนัก
 ยิ่งโรคร้ายมีระบาคเกลื่อนกลาดนัก
 สาธารณสุขก็จกบ่อกันทัน
 คุกตะรางจะหย่อนผ่อนลงโทษ
 ราชทัณฑ์จะทำประโยชน์ได้พร้อมสรรพ
 เติโยธาเทศบาลงานไม่งั้น
 ถนนหนทางพล้นหมั่นบำรุง ฯ
 ๑ ความรำคาญเห็นถานประชาราษฎร์
 ยังเกลื่อนกลาดโสโครกโหลกกันยุ่ง
 ไม่รู้จักความสะอาดมาตผดุง
 ทั้งในกรุงหัวเมืองเรื่องซัดกัน

บ้างว่ารัฐบาลท่านไม่จัด
 ปล่อยโสโครกไว้ขม้ดร้ายมหันต์
 จึงเกิดโรคเกิดเห็บเหนความครัน
 เมลงวันตอมอู่หลายตู้ทาง
 บ้างว่าราษฎรดอกจะบอกให้
 ปล่อยโสโครกร้าไปใจกระต้าง
 ลงในท่อข้างถนนจนกวาดล้าง
 ไม่รู้แล้วรู้รอดบ้างทุกวันคืน
 เหมือนจับปลาใส่กระตังคงผลบผลับ
 ใต้ต้นต้นนั้นกลับออกไปคน
 เห็นจะต้องศึกษาออกมายืน
 ใต้เป็นพื้นสอนเด็กแต่เล็กนั้น
 ให้เป็นคู่เกลียดคลอกกับ ก. ไก่
 จนเติบโตใหญ่เห็นที่จะดีมัน
 เหมือนไม้อ่อนดัดง่ายได้หลายพรรณ
 จะช่วยช้้นต่อไปได้พอควร

สิ้นเปลืองด้วยโศโครกเหมือนโรคกลาก
 ลามได้มากเร็วรวดเร็วจให้ถ้วน
 เห็นจะนับแสนล้านการประมวญ
 ถ้วนทั้งรัฐรวมถ้วนเสียหายไป ๆ

๑ ข้อสำคัญที่จะแก้แผลเศรษฐกิจ
 จะหาเลศมาสฤษดิ์การน้อยใหญ่
 เจ้าหน้าที่ศึกษาปรีชาไว
 คงจะช้แจ่มใสใจโครงการ
 เป็นหน้าที่โดยตรงคงสันทัด
 เหมือนถนัดฝึกคหุ่มทหาร
 ให้เดินหน้ายำเท่าเข้าราบาย
 ริงทยานหรือพลันหันตามเพลง ๆ

(วงพญาไท)

ออกญาศึกษา

๑ ครานันออกญาศึกษาศาสตร์
 กางแผนชาติพีเคราะห์เห็นเหมาะเหมง

ว่าจำต้องแก้ไขให้ใหม่แข็ง

ของนั่นเองจึงจะดีศรีธนนชัย ฯ

๐ มนุษย์เราต้องเข้าเบาหล่อหลอม

และชบย้อมตามความประสงค์ใหม่

เป็นชุด ๆ จุดตัวจักรภายใน

แห่งโรงเรือนจักรใหญ่ใช้การงาน ฯ

๐ คำณวนดีจักรมีพอเหมาะเจาะ

ไม่จำเพาะขาดเกินเป็นบริหาร

จักรตัวบนตัวกลางตัวล่างทาน

ปริมาณสมส่วนคู่ควรกัน ฯ

๐ การงานดีด้วยมีมือคนก่อ

มือพิการมากก็งานลดหลั่น

เศรษฐกิจคือกิจคนทั้งนั้น

จักรไม่ผันงานไม่หยุดเกิดทรุดโทรม ฯ

๐ จักรเขี้ยวเบ้เกเรหรือรกโลก

แม่กลาดเกลื่อนเหมือนโรคระบาดโหม

การหล่อหลอมกล่อมเกลาเท่ากับ โอม

อุดมคติมิใช่โคมโบเชิงลอย ๆ

๑ เป็นของยากแต่หากเห็นทางอยู่
เป็นทางคู้รกเตียนมิดเมียนหน้อย

ท่านจงทูลทรงธรรม์วันไม่คอย

เดินตรงรอยเข้าไว้อ่าไฉนเชื่อน ๆ

๑ อันที่จริงอุปเทศเศรษฐกิจ

ย่อมต่อติดการเกษตรมีเลิศเงื่อน

เชิญออกญาตราทั้งเก้ากล่าวเค้าเตือน

ให้พวกเพื่อนเห็นผลรู้กันไว้ ๆ

(วงจุลนาค)

ออกญากรรมนา

๑ ครานันจึงท่านออกญานา

ฟังว่าชแข็งแข็งข้อใจ

การทำนาของเราเก่าอย่างไร

ก็มีได้เปลี่ยนแปลงในทางทำ ๆ

๑ ข้าวของเราตามข้าวป่ากระบือ
 ข้างเสียขอข้าวไทยไม่เป็นสำ
 ว่าเหล็กหักปิ่นดั่งปิ่นรำ
 เจ้าจํานำต่อว่ามาไม่วาย
 เหตุทงนกกเนืองเรื่องข้าวปิ่น
 ปิ่นกั้นปิ่นยาวสั้นเป็นหลั่นหลาย
 เอาเข้าสีเมล็ดข้าวยาวทะลาย
 เมล็ดสั้นหายหลุดเป็นกากลอคจากพื้น
 ข้าสีใหม่หลายหนจนหมดกาก
 สีซากทุนหายกำไรรบ้น
 จึงจําต้องผันแปรแก่เครื่องยันตร์
 สีแต่สั้นยอมให้ยาวหักร้าวราน ฯ

๑ อันข้าวปิ่นตั้งต้นแต่ชานา
 ต่างเก็บหาพันธุ์ได้เอาไขหวาน
 มีพันธุ์ข้าวหลายอย่างต่างอาการ
 ปลุกขนานเบาหนักยักพันธุ์ไข

เช่นตาสาท่านาอะเลอหนึ่ง
 แกกัฟงเลือกพันธ์แบ่งสรรใส่
 มีทั้งเบากลางหนักบักหวานไว้
 โดยมีได้เลือกขนาดเลมাত্রา
 เมื่อเกี่ยวแล้วนวดสาดกวาดรวมกอง
 ขายแจ็กลองเรือขนไปพื้นที่
 เพียงเจ้าเดียว ๓ ขนาดลาดเอามา
 นับเป็นคราที่ ๑ ฟังพิเคราะห์
 คราที่ ๒ แจ็กลองส่งโรงสี
 เก็บลูกหน่อทุกแหล่งแสวงเสาะ
 ยิ่งได้มากก็ยิ่งหลากมากพันธ์ุเพาะ
 ทงนเพราะต่างกันเลือกพันธ์ุไข
 คราที่ ๓ ยามจะล่องต้องป็นซ่า
 ข้าวนาดำหวานคละปะปนใส่
 เอานาเมืองป็นสวนชวนกำไร
 นาเมืองได้ค่าสูงเพราะจงปน
 คราที่ ๔ โรงสีช้อจากเรือ

มาจากเหนือจากใต้ไหลเกลื่อนกล่น
 ขนุกุ้งกองคละเขาระคน

ปนกันปนข้าวต่าง ๆ ทุกอย่างมี
 ดั่งพรรณนามาข้างต้นคัดคนเลือก

ที่ข้าวเปลือกถูกปนมาปนปี
 ยังข้าวสารที่จะขนต่อไปนี้
 เป็นวิธีพ่อค้าหากำไร

คราที่ ๕ จะกล่าวข้าวโรงสี
 เอาข้าวดีปนหักยักส่วนใส่
 ตังชื่อเรียกต่าง ๆ หลายอย่างไป

เอาหักใส่เกินที่มีสัญญา
 คราที่ ๖ ขนส่งไปลงเรือ

เอาหักเจอตังแต่เรือออกจากท่า
 ใส่ไว้กลางกระสอบกอบดีมา

หากตรวจตราแทงดูไม่รู้เลย

คราที่ ๗ เรือใหญ่ขนไปส่ง
 ขนฮ่องกงสิงคโปร์ไม่โกงเฉย

เอาข้าวญวนปนใส่ให้ตามเคย
 ยักเอนเอ่ยขอสยามอานามปน ๆ
 ๐ จะกันแก่แผลอยู่ที่ข้าวเปลือก
 จำต้องเลือกพันธุ์ขยายเร่งขวยชวน
 วางขนาดเป็นแบบให้เยบยล
 แล้วตั้งต้นให้ปลูกถูกมาตรา
 ข้าพเจ้าตรวจการเคยพานพบ
 แม่โพธิ์สพที่นั่นก็หนา
 ปลูกที่อื่นไม่งามทรามราคา
 แต่ที่ว่าที่นั่นมีพันธุ์ดี
 ขอสำคัญพันธุ์ที่ให้อาไปปลูก
 เลือกให้ถูกทำนองข้าวท้องที่
 ได้ขนาดจัดสรรให้พลันมี
 เอาออกตีขายแลกแจกเป็นพันธุ์
 จัดตั้งขึ้นเห็นที่ไม่มีปน
 ตั้งแต่ต้นเมล็ดเท่า ๆ เราจัดสรร
 ถึงจะไปแลกเปลี่ยนหมุนเวียนกัน

ส่วนเมล็ดนั้นเท่าพอดีใส่ไต้แกม
 สั้นข้าวหักแล้วไม่พักต้องกล่าวทวน
 เว้นข้าวฉนวนปนไทยยังไม่ห้าม
 เป็นหน้าที่เศรษฐกิจจะคิดความ
 พยายามขนส่งตรงเมืองซอ ๆ
 ๑ อันจะใช่เครื่องจักรยกทำนา
 จะแพงกว่าเคยทำจำต้องต่อ
 การคราดไถเคยใช้โคกระบือ
 ไม่ควรรื้อของเก่าต้องเอาไว้
 ที่ต้องการฉบับพลันนั้นเครื่องเกี่ยว
 ไร่เปลี่ยนเกี่ยวเกี่ยวข้าวก้าวหน้าได้
 แต่เราไม่แข็งแรงรับใช้
 ต้องรอให้ชลประทานทำการครบ
 คราวขอน้ำน้ำได้ตั้งใจหวัง
 ใต้น้ำหลังไหลมาหาโพธิ์สพ
 ถึงคราวเกี่ยวก็ให้ใจทำนบ
 ให้ดินพบแดดแห้งแกร่งทนไร่ ๆ

๑ ชลประทานโฮมน์วันด์ไฮเด
 เซอร์เวกกระเสแควใหญ่ ๆ
 วางสคัมครบถ้วนคำนวณไว้
 ที. วอร์ดให้ความเห็นเช่นเดียวกัน
 โครงการนี้มีจำนวนล้วนล้าน ๆ
 ต้องกะการเป็นตอนค่อยผ่อนผัน
 ปิดชุดเจาะแต่เฉพาะที่สำคัญ
 ส่งเททันต้องการงานทำนา
 อันชลประทานโครงการใหญ่
 ขออย่าได้รบกวนค่อยผ่อนหา
 อย่าทำนี้แล้วโน่นโอนไปมา
 เป็นอันว่าไร่ประโยชน์โทษเกินคุณ
 ควรทำการก่อสร้างอย่างขกกลาก
 ตั้งจุดลากขอบเขย่นวงเวียนหมุน
 อันนั้นต่ออันนั้นช่วยดันจน
 จะทุ่นทุ่นที่ใช่ได้มากมาย ๆ

๑ หมงั่วควายเงินล้วนจำนวนล้าน
 ส่งเพื่อนบ้านไกลเคียงเคียงกินขาย
 ข้อสำคัญน้อยอยู่หมกกับควาย
 ต้องขยายเลี้ยงเพิ่มเติมขึ้นไว้
 งั่วทางเหนือสำหรับรับใช้งาน
 งั่วอาหารอยู่ข้างทางบักไต
 ทงหญ้าน้ำเหมาะคัมพอไซ
 จงเร่งให้ขยายพันธุ์ล่าสันโต
 เร่งป้องกันโรคระบาดที่ฆาฏสัตว์
 จงระมัดระวังข่าวที่ฉาวโฉ่
 เพื่อนบ้านเราเขามักจักเฉโก
 พาดพาโลกักด่านนานนับเดือน
 สิงคโปร์ปั้งทั้งเมืองไท
 รักษาใจให้อาเราเป็นเพื่อน
 อย่าให้โรคกักด่านผ่านมาเยือน
 คึดกลบเกลื่อนอ่อนโยนโอนหากัน ฯ

๑ ทรัพย์สินของไทยใช้แต่नाป่าก็มาก
 มีไม้หลากหลายในป่าพนาสัตว์
 พยุงสักไม้แก่นแน่นอนันต์
 เบญจพรรณเหล่านมราคา
 ไม้แก่นไม้พยุงไม้ซุงสัก
 คิดเป็นหนักเป็นลูกบาศก์มาทหมายค่า
 ไม้ควรให้ตัดไม้โตอัตรา
 ต้องรักษาสงวนไว้ให้ใหญ่พอ
 เดิมเคยยกป่าให้ไทยตัดฟัน
 แต่ไทยปล้นยกย้ายเอาขายต่อ
 ให้แก่ต่างภาษาไม่รารอ
 ไม้เหลือเหลือเทศซดหมดป่าไทย
 ตัดเอาไม้ส่งไปบ้านเมืองเขา
 ฝ่ายเราเล่าเพียงภาษีเขาตีให้
 ดูเหมือนทรัพย์สินบ้านเมืองในเรื่องไม้
 ไทยยกให้เขาเปล่า ๆ เพื่อเอาบุญ
 การต่อไปควรให้พวกไทยทำ

จะได้^๑นำเงินตรามากลับ^๒หมุน
ถึงหากว่าคนไทยจะ^๓ไร^๔ทุน
ควรอด^๕หนุน^๖ดีกว่าเขาเอา^๗เปล่า^๘ไป ๓

๑ อนึ่ง^๑แร่^๒ไต้^๓ดิน^๔แจก^๕สิน^๖ฝิง^๗
เมื่อเรายัง^๘ไม่^๙จุด^{๑๐}ไม่^{๑๑}หลุด^{๑๒}ไหล
เรา^{๑๓}ต้องการ^{๑๔}เราก^{๑๕}เอา^{๑๖}ของเรา^{๑๗}ใช้^{๑๘}
ฝิง^{๑๙}เอา^{๒๐}ไว้^{๒๑}ให้^{๒๒}ไทย^{๒๓}ได้^{๒๔}เก็บ^{๒๕}กิน
มี^{๒๖}ที่^{๒๗}ไหน^{๒๘}คน^{๒๙}ไทย^{๓๐}ทำ^{๓๑}เหมือง^{๓๒}แร่^{๓๓}
เห็น^{๓๔}มี^{๓๕}แต่^{๓๖}ต่าง^{๓๗}ภาษา^{๓๘}มา^{๓๙}ต่าง^{๔๐}ถิ่น
เอา^{๔๑}เรือ^{๔๒}จุด^{๔๓}จุด^{๔๔}ควัก^{๔๕}ตัก^{๔๖}ไต้^{๔๗}ดิน
จน^{๔๘}แร่^{๔๙}สิน^{๕๐}ดิน^{๕๑}เปล่า^{๕๒}ทั้ง^{๕๓}เอา^{๕๔}ไว้
จน^{๕๕}เอา^{๕๖}แร่^{๕๗}ไป^{๕๘}บ้าน^{๕๙}สำ^{๖๐}ราญ^{๖๑}จิต^{๖๒}ต์
ไม่^{๖๓}ได้^{๖๔}เงิน^{๖๕}สัก^{๖๖}นิด^{๖๗}คิด^{๖๘}ไหน
รัฐบาล^{๖๙}ได้^{๗๐}ภาษี^{๗๑}ปี^{๗๒}เท่า^{๗๓}ไร
แม้^{๗๔}ให้^{๗๕}ไทย^{๗๖}คง^{๗๗}ได้^{๗๘}เงิน^{๗๙}ไหล^{๘๐}มา
การ^{๘๑}ให้^{๘๒}เทศ^{๘๓}จง^{๘๔}เกรง^{๘๕}จง^{๘๖}เร่ง^{๘๗}นิก
เร่ง^{๘๘}ระ^{๘๙}ลิก^{๙๐}ถู^{๙๑}ก^{๙๒}หลา^{๙๓}นการ^{๙๔}ข้าง^{๙๕}หน้า^{๙๖}

เร่^๕กัหมดม^๕น^๕ก็อด^๕หมด^๕บ^๕ญญา
 เพราะป^๕ตา^๕โนด^๕เขลา^๕ให้^๕เขา^๕ไป ๗

(วงตลาดแขก)

ศ^๕ร^๕ิ^๕ธ^๕น^๕น^๕ช^๕ัย

๐ คราน^๕นั้น ^๕ธ^๕น^๕น^๕ช^๕ัย^๕ใจ^๕ส^๕ท^๕าน
 เนา^๕บ^๕ล^๕ล^๕ง^๕ก^๕น^๕ง^๕ป^๕ระ^๕ธ^๕าน^๕เป^๕น^๕กา^๕ร^๕ใ^๕ห^๕ญ^๕
 ส^๕ม^๕ห^๕ะ^๕ก^๕ระ^๕ลา^๕โ^๕หม^๕ก^๕ล^๕่า^๕ว^๕โ^๕น^๕ม^๕ใ^๕จ^๕
 ส^๕ม^๕ห^๕ะ^๕ม^๕ห^๕า^๕ด^๕ไ^๕ท^๕ย^๕ก^๕ล^๕่า^๕ว^๕ใ^๕ห^๕ค^๕ว^๕า^๕
 อ^๕ก^๕ท^๕ง^๕จ^๕ต^๕ส^๕ด^๕ม^๕ภ^๕ว^๕ิ^๕ก^๕ร^๕ม^๕เก^๕ย^๕ร^๕ต^๕
 พ^๕ุ^๕ด^๕ล^๕ะ^๕เ^๕อ^๕ย^๕ด^๕จ^๕ับ^๕ใ^๕จ^๕ใ^๕น^๕ส^๕น^๕า^๕ม^๕
 ย^๕ัง^๕อ^๕อ^๕ก^๕ญ^๕า^๕ใ^๕ห^๕ญ^๕ ๗ วิ^๕ไ^๕ล^๕ย^๕น^๕า^๕ม^๕
 ผ^๕ุ^๕ง^๕ด^๕ง^๕า^๕ม^๕ป^๕ริ^๕ชา^๕อ^๕ัน^๕น^๕่า^๕พ^๕ิง^๕
 ค^๕ิ^๕ด^๕เจ^๕ียม^๕ต^๕ัว^๕ก^๕ล^๕ว^๕จ^๕ริ^๕ง^๕ก^๕ริ^๕ง^๕ว^๕า^๕โ^๕ง^๕
 ห^๕ั^๕ว^๕เร^๕า^๕โ^๕ด^๕แ^๕ต^๕่^๕ว^๕ิ^๕ชา^๕ท^๕่า^๕ไ^๕ม^๕ข^๕ล^๕ง^๕
 ห^๕ม^๕ว^๕ก^๕, เ^๕บ^๕เ^๕ร^๕ ๗, ม^๕ัน^๕ส^๕ม^๕อ^๕ง^๕ม^๕ิ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ร^๕ัง^๕
 ถ^๕า^๕จ^๕ะ^๕ช^๕ง^๕น^๕้ำ^๕ห^๕น^๕ั^๕ก^๕ช^๕ก^๕จ^๕ะ^๕แพ^๕้

ท่านช้แจงแจงทางหลายอย่างนัก
 เราประจักษ์หรือไม่ว่าไม่แน่
 ถ้าความคิดติดตันจนผันแปร
 เหมือนรังแกมันสมองให้ฟองฟุ้ง ๆ

๑ จะสรุปรวมความตามปัญหา
 เพยวาจาปรับแปรเรื่องเฟื่องฉมิ่ง
 ปัญหาการบ้านเมืองเครื่องจำบัง
 เปลืองกำลังมันสมองไม่คล่องเลย ๆ

๑ การสิ่งไรไม่ทำไม่สำเร็จ
 ผลไม่ผลัดถ้าหากปากไม่เอื่อย
 ถ้าจะให้พระประสงค์ได้ลงเอื่อย
 จำเฉลยรายงานต่อผ่านฟ้า
 มนุษย์อาจพลาดพลั้งแม่ตั้งจิต—
 สัจริตโน้มน้าวจะก้าวหน้า
 ถ้าก้าวพลาดคลาดทิศผิดสักวา
 รุสกว่าก้าวพลั้งก็ยิ่งไว้
 ถาดันตั้งตบึงตันสถลผิด

ก็ใช้ทางสุจริตผิดวิสัย

ถ้าเห็นแผนแม่ตัวยาก็ทำไป

ถ้าไม่ทำทำไมจะได้งาน ๆ

๐ บัดนี้เราได้ยินสนกระแส

ไม่เชื่อนแซข้อเคาท่เล่าขาน

เราเป็นผู้นั่งแบ่นแท่นประธาน

จะเดินการโดยนัยไปรษณีย์

ได้ยินมาทำอะไรไปเท่านั้น

ไม่เสกสรรให้เพลนจนเกินที่

จะถวายรายงานสารคดี

ไปลีสื่อนุสนธิ์ความจนใจ

ถ้าพลัด ๆ พลาด ๆ มีขาดวัน

ภูบดินทร์จะพิโรธโทษใครได้

ความผิดควรตกอยู่ภูวนัย

ที่เลือกสรืชนนชัยเป็นประธาน ๆ

๐ คิดพลาถหีบกระดาควาดหนังสือ

ลายมือของเราไม่เอาถ่าน

เลอะเทอะเหลือทนพันประมาณ
รายงานลองร่างดูอย่างนี้ ๆ

๐ ขอเดชะฝ่าละอองธุลีบาท

ภพนาถจอมเฝ้าเจ้ากรุงศรี

กรุณาข้าพระบาทชาติกวี

ผู้ได้มีเสภาปรึกษากัน

ว่าวิถีไหนบ้างอย่างประเสริฐ

ซึ่งอาจเชิดชูงกพศกสันต์

สำรวจเทศเศรษฐกิจที่ติดพัน

เพื่อให้บรรเทาบ้างทางคับแค้น

คำปรึกษาของข้าบาทศรี

สำเนาให้ทุกนายขยายแผน

สอดถวายภูเบศร์ผู้เกษแคว้น

อาจเหมือนแว่นส่องห่างในทางไกล ๆ

๐ มีมติเอกฉันท์พร้อมกันว่า

ที่จะหาวิธีการสถานไหน

เป็นทางหลวงลูกลงปลอดภัยไป

สำเร็จได้ง่าย ๆ หมายไม่มี
 ของเล็ก ๆ ลองเล่นเห็นพอได้
 แต่ถ้าใหญ่ย่อมวิบากมากวิถี
 จะต่อเรือลำน้อยลายนที
 ง่ายกว่า “ กวินเมรี ” ลำใหญ่แท้ ๆ
 ๑ หลักประสาทราชกิจเครื่องปลื้มทุกข์
 ให้อยู่เย็นเป็นสุขทุกกระเส
 พระราชารุณปราศร้อนพักผ่อนเด
 นอนใจแน่ตั้งหน้าจะหากิน
 ใครสามารถอย่างไรนไข้อย่างนั้น
 เป็นเครื่องบันเทิงความสุขปลุกทรัพย์สิน
 ทั้งชาวนาไร่สวนได้พรวนดิน
 ทิวทุกถิ่นทุกทิศเจริญ
 ก็จำต้องมีพิทักษ์อารักขา
 ปวงประชามีให้ออกระหกระเหิน
 เห็นได้แน่แม่พสกสะทกสะเทิน
 จะนอนเดินยืนนั่งระวังภัย

ถ้วนทุกอริยาบถปรากฏเห็น
 ว่าผู้ร้ายบ้ายเหม็นมันเป็นใหญ่
 อารักขารัฐบาลไม่หาญใน—
 ท้องที่ไหนท้องที่นั้นก็ปล้น โขม
 ปล้นสดมภ์ข่มขู่ฉ้อราษฎร์
 ย่อมทำลายเศรษฐกิจมหิทธิโหม
 ถ้าพิษพาลหาญฮักจนครึกโครม
 เหมือนโพยมมัตมนต์ถอนทหาร
 การทำมาหากินอ้อมสินทรัพย์
 จะถูกสับถูกฟันหั่นประหาร
 เพราะฉะนั้นจึงตำรามานาน
 โบราณท่านกล่าวให้ใส่ใจจำ
 ความปราศรัยแก่ทรัพย์กับชีวิต
 จำต้องคิดเป็นคู่คุณปถัมภ์
 แม้พระราชาราชฎีไม่วางใจทำ
 ประทีปสำสมทรัพย์ก็ดับไป
 “security of life and property”

จึงจำเป็นต้องมีเป็นหลักใหญ่
 รัฐบาลทำโน่นก็ทำไป
 ถ้าไม่ได้ security ดีไม่พอ
 ชีวิตคนพลเมืองเปลืองเป็นเหยื่อ
 ไม่กอบเกอทรัพย์สินฐานถิ่นหรือ
 การทำนาค่าขายหมายพนอ
 ความเกิดก่อเศรษฐกิจก็ติดโคลน ๆ
 ๑ การละเลงขนมเบื้องเฟื่องด้วยปาก
 ทำไม่ยากเหมือนเช่นที่เล่นโจน—
 ราด้วยปากหากว่าทำทะเลโมน—
 จะโลดโผนผัดแผ่นไม่เป็นไร
 อันรายงานเสภาของข้าบาท
 ปรีกษาราชการพร้อมสนองใจ
 เหมือนเต็นโจนด้วยปากไม่ยากใจ
 เปรียบเมรยรรสชดข้อมจืดจาง ๆ
 ๑ กล่าวสรุปรวมความตามบัญชา
 มรคาหลายหลากพึงถากถาง

ทูลประมวญทวนคำไม่อำพราง

ว่าลู่ทางง่ายแท้แน่ไม่มี

หลายวิธีมีล้วนแต่ควรจัด

ปฏิบัติแบบอย่างต่างวิถี

รับลงมือถือว่าช้าไม่ดี

แต่วิธีผลุนผลันพลันระอา

รับเย็น ๆ รับไม่ร้อน ฟังก่อนยุ่ง

ศัพท์ซึ่งมุ่งสองแฉกดแปลกหน้า

เพื่อพระราชกรณียกิจคลัดคลา

ถวายภาษิตประทีป “รับอย่าร้อน” ฯ

๑ สำเร็จร่างวางสารอ่านเสนาอ

ใจคเยอมือขยกอกกขย่อน

เกรงพระองค์ทรงศักดิ์หลักนคร

จะตรัสก่อนแคะว่าเสภาโลน ฯ

๑ อ่านเสนาอในสภาเสภาเสร็จ

ท่านไม่เฝ้าว่ากระไรใจก็โผน

เห็นตลอดสอดคล้องเหมือนกลองโยน

ไม้อ่อนโอบนดั่งหลักที่ปักเลน
 ท่านชมว่าเก็บความช่างงามแม่น
 โวหารเล่นไว้วิ่งเหมือนจิ้งเหลน
 ฟังสมภารขรัวพ่อท่านย่อเนร
 ดั่งพืชมเสนหอมพุ่งจรุงใจ ฯ

๑ เสรีจปรักษาปิดประชุมเมื่อคลุ้มแสง
 ตะวันแล้งลับเลื่อนแสงเดือนไข
 ต่างก็อ้าตากันสนั่นไป
 รับกระดัยกลับบ้านบานอรุรา ฯ

๑ ธนนชัยให้เสมียนรับเขียนหมึก
 คำบันทึกการประชุมปุ้มปรักษา
 ทูลถวายธรรมเนียมที่ป็นประชา
 เสนอภายิตประทีป “รับอย่าร้อน” ฯ
 (วงประมวญมารค)

บทลา

๑ ครานันเสภามารวมเล่น
 ล้วนแหกคอกนอกประเด้นผิดเช่นก่อน

ไม่เล่นเรื่องเมืองสุพรรณี่ประชันกลอน
เหมือนละครพันทางวางกันนง

ไพล่เล่นศรธนนชัยสมัยคละ

แต่ไม่ไซ่เกะกะให้เกียดยุง

พระพันวัสสาว่าไรไปก็คั่ง

ด้วยรายงานหลายกระบุงที่ทุลนนั้น

ก็ไม่ทรงบัญชาเอาทำไหน

จะมัวเล่นต่อไปจนไก่อจั้น

นายโรงไม่มีอยู่มาคักกัน

จนตะวันโด่งเปลา่ก็เขลานั้นก ๑

๐ จึงออกช่องล่องลาดคูราหนึ่ง

ปล่อยครั่งครั่งท่อนไว้ใจตักตัก

เหมือนชนไก่ให้น้ำละล้าละล้า

ถึงอันทอดหยุดพักประทับประคอง

บารงแรงแข็งข้อต่อไปใหม่

กว่าจะได้สิ้นยกเชิงปกบ้อง

แต่จะลาอย่างไรให้สมปอง

ห้วงพวกพ้องเสภาน้ำเสียตาย ๑

๑ ก่อนจะลาขอขมาโทษทุกท่าน

ทั้งผู้อ่านผู้เขียนหนังสือทั้งหลาย

กลอนเสภาว่าที่มีประกาย

ถ้ามีคำใดระคายอย่าถือกัน

เพราะเสภาสถานพึงมีใหม่

อาจมีกลอนพาไปไม่ขบขัน

หรือมีขบขันบ้างต่างรำพรรณ

เพื่อสนุกปลุกขวัญอย่างกันเอง ฯ

๑ ทนขอลาที่สนปีเก่า

ปีศกภาพวกราไม่โผงแพง

ด้วยสนบทหมดสมัยไม่บรรเลง

พอบเพลงลาโรงตะโพงไป ฯ

๑ ขออวยพรส่งท้ายระบายนศรี

คือพรส่งมาถึงซึ่งปีใหม่

จงสมบูรณ์ภูตสวรรค์จัดภัย

ทั่วทั้งในแดนสยามอร่ามตา

๑ ระรกกคำสั่งทำยรายงานถวาย
ที่บรรยายในสนามตามประสา
บทเสภาของเราเสาวนา
เสนอกาษิตประทีป “รื้อบอัยร้อน” ฯ
(วงพญาไท)

จบบริบูรณ์

นายพันธุ ลักษณะสุต ผู้พิมพ์โฆษณา
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร ถนนราชบพิธ พระนคร

พ.ศ. ๒๔๘๐

นายพันต์ ถัดขณรสต์ ผู้พิมพ์โฆษณา
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

พ.ศ. ๒๔๗๐